

Начало>Семейноправни въпроси и наследство>Издръжка на членове на семейството

Издръжка на членове на семейството

Франция

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кой лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Във френското право задължение за издръжка означава задължение, наложено по закон на онези, които разполагат със средствата да го изпълнят, за да удовлетворят потребностите на друго лице, с което са обвързани посредством семейна връзка или брак. Следователно от издръжка могат да се ползват различни хора, включително:

съпруг/а, получаващ/а издръжка от своя/та съпруг/а (член 212 и член 214 от Гражданския кодекс (*code civil*), деца, получаващи издръжка от своите родители (член 203, член 371-2 и член 373-2-2 от Гражданския кодекс), бащи, майки и други възходящи родственици, получаващи издръжка от своите деца (член 205 от Гражданския кодекс), тъст/свекър и тъща/свекърва, получаващи издръжка от техни зет и снаха (член 206 от Гражданския кодекс), преживял нуждаещ се съпруг (член 767 от Гражданския кодекс).

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Що се отнася до издръжката на деца, не съществува законоустановена възрастова граница: задължението на родителите за отглеждането и образованието не приключва автоматично при навършване на пълнолетие на детето (член 371-2 от Гражданския кодекс). Трябва да се разграничават два периода:

докато детето е малолетно или непълнолетно, или ако е пълнолетно — докато стане финансово независимо, родителите са задължени да полагат грижи за отглеждането и образованието на своето дете, като му осигуряват необходимите условия за неговото развитие и образование; след като задължението за отглеждането и образованието на детето приключи, се прилагат общите правила за задълженията за издръжка, съгласно които ищецът трябва да представи доказателства за своите потребности (член 205 и член 207 от Гражданския кодекс).

След като детето навърши пълнолетие, приносът за издръжката му може да се изплаща изцяло или на части директно на него.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кой са основните елементи на тази процедура?

Ако издръжката не се плаща доброволно, вискателят на издръжка, негов представител или лицето, което основно полага грижи за него, трябва да предяви иск за определяне на сумата, която трябва да се плати, и за осъждане на длъжника да плати тази сума.

Искането за издръжка може да бъде основният предмет на производството или може да бъде например част от бракоразводно дело или производство за определяне на условията за упражняването на родителски права.

Що се отнася до исковете за издръжка между възрастни, лицето, претендиращо да получи издръжка, трябва да докаже, че е в нужда и не е способно да задоволява собствените си потребности. Ако обаче самият вискател е пренебрегнал сериозно задълженията си по отношение на длъжника, съдията може да освободи длъжника от отговорността да плаща цялото задължение по издръжката или част от него (член 207 от Гражданския кодекс).

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Съгласно френското право малолетните или непълнолетни деца не се считат за вискатели на издръжка: само родителят/роднината или третото лице, което полага грижи за детето, има това качество и може да предприеме действия срещу другия родител или родители с цел определяне на дължимия принос за образованието и отглеждането на детето.

Службите за социални грижи могат да действат от името на вискателя на издръжка, ако последният не е дееспособен да го направи въз основа на член 205 от Гражданския кодекс (член L132-7 от Кодекса за социалното подпомагане и семействата (*code de l'action sociale et des familles*)).

Болниците и обществените здравни заведения/лечебни заведения имат директно право на регрес срещу този, който дължи издръжка на лице, което е хоспитализирано (член L6145-11 от Кодекса за общественото здраве (*code de la santé publique*)).

Лице, което е поставено под настойничество, трябва да бъде представлявано от неговия настойник (член 475 от Гражданския кодекс).

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Искът трябва да бъде предявен пред **съдия по семейни дела** (*juge aux affaires familiales*) в окръжния съд (*tribunal de grande instance*) (член L. 213-3 от Кодекса за организацията на съдебната система (*code de l'organisation judiciaire*)).

При спазване на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, член 1070 от Гражданския процесуален кодекс (*code de procédure civile*) гласи, че компетентният съдия по семейни дела е:

съдията по местопребиваване на семейството;

ако родителите са разделени, съдията по местопребиваване на родителя, с когото обичайно живее малолетното или непълнолетното дете в случай на съвместно упражняване на родителски права, или по местопребиваване на родителя, упражняващ еднолично родителски права; в други случаи — съдията по местопребиваване на лицето, което не е завело делото.

В случай на съвместен иск е компетентен съдията по местопребиваване на единия от родителите съгласно направения от страните избор.

Ако обаче спорът засяга единствено издръжката, приноса за отглеждането и образованието на дете, приноса за разходите за брака или компенсаторно обезщетение, компетентен може да е съдията по местопребиваване на съпруга-вискател или на родителя, който полага основно грижи за децата, дори ако те са пълнолетни.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Процедурата се провежда устно и не се изисква представителство: ищите могат да се явят лично пред съдията с необходимите доказателства.

Производството може да бъде образувано чрез призовка (чрез съдебен изпълнител) или просто чрез адресирано до съда искане.

Когато издръжката се претендира като част от бракоразводно дело в съда, ищецът трябва да бъде представляван от адвокат с право да плидира в съда (*avocat*).

7 Трябва ли да заплащат такси, за да заведе дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

На първа инстанция не се заплаща съдебна такса. За обжалване се дължи сумата от 225 EUR.

Ищците могат да получат правна помощ при определени финансови обстоятелства.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразглеждано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Приносът за издръжката за отглеждането и образованието на детето може да се предоставя по един от следните начини:

месечна вноска, която се изплаща на родителя-взискател (най-често срещан начин);

директно плащане на разходите, направени от името на детето,

право на ползване и обитаване на собственост, принадлежаща на длъжника, или преотстъпване на плодopolзване на вещи, или възлагане на взискателя на вещи, генериращи приход.

Приносът се изчислява съгласно **средствата на всеки от родителите и потребностите на детето**. От 2010 г. насам Министерството на правосъдието (*Ministère de la justice*) публикува таблица с референтни стойности, **която служи единствено за указание** и е изготвена въз основа на дохода на длъжника и на взискателя, броя на децата, за които се полагат грижи, и обхвата на правото на посещение и настаняване. Съдията систематично извършва **индексирание** на този принос (въз основа на общия ценови индекс за потреблението на градските домакинства).

Други видове издръжка:

При определяне на размера на **приноса на даден съпруг по отношение на разходите за брака** съдията трябва да вземе предвид всички направени разходи от въпросното лице, отговарящи на полезни или необходими разходи. Това се извършва под формата на финансово плащане, поемане на отговорност за заем или дори обитаване на съпругеския дом.

В случай на **издръжка, присъдена на съпруг в бракоразводно дело, която се основава на задължението за подкрепа**, съдията може да вземе решение да бъдат поети всички или част от месечните вноски по даден заем; съдилищата обаче предпочитат плащането на месечна сума. Този вид издръжка се определя въз основа на **стандарта на живот, по отношение на който съпругът ищец може да предяви претенция, като се вземат предвид възможностите на другия съпруг**.

Средства за издръжка, присъдени на възходящи родственици и родителите на съпруг/съпруга, се предоставят само **пропорционално на потребностите на ищеца и на имущественото състояние на лицето, което ги дължи**. Предвид обстоятелствата по делото и включително по своя инициатива съдията може да добави клауза за промяна на този вид издръжка, която е допустима от действащите закони (член 208 от Гражданския кодекс).

Що се отнася до издръжката, преразглеждането на вноската е винаги е възможно, при условие че ищецът представи доказателства за нов елемент, засягащ средствата на взискателя и/или длъжника, и/или потребностите на детето/взискателя.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

В Гражданския кодекс не се посочва предпочитан начин на плащане. Начините на плащане могат да бъдат определени със споразумение между страните. При липса на такова споразумение съдията определя начините на плащане в решението.

Издръжката се плаща директно на взискателя или на службата за социални грижи, болницата или обществените здравни заведения или лечебните заведения, които са предявили иска от името на взискателя.

Следва да се отбележи, че в случай на принос за отглеждане на дете, издръжката напълно или частично може да бъде заменена от плащане на парична сума на акредитиран орган, който в замяна отговаря за предоставянето на индексирани доходи на детето (член 373-2-3 от Гражданския кодекс). Съдията също така може да реши издръжката да бъде платена директно на пълнолетното дете.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако взискателят разполага със заповед за изпълнение, той може директно да се свърже със съдебен изпълнител, който да наложи мярка за принудително изпълнение върху имуществото на длъжника (с изключение на налагане на заповед върху имущество или заплата, за което се изисква предварително съдебно решение). Съдебните изпълнители разполагат с широки правомощия за разследване, които използват при работа с органите, за да намерят необходимата информация за местоположението на длъжника или неговите вещи.

Основните процедури за принудително изпълнение, които може да използва взискателят на издръжка, са:

процедура за директно плащане (член L 213-1 и член R 213-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства (*code des procédures civiles d'exécution*): това дава възможност да се съберат дължимата за последните шест месеца просрочена издръжка и текущата издръжка. Съдебният изпълнител уведомява третото лице (работодател, банка или всяко трето лице длъжник на длъжника по издръжката) за неговото задължение да плати издръжката директно на съдебния изпълнител;

заповед върху доходите (член L 3252-1 и член R 3252-1 и следващите от Трудовия кодекс (*code du travail*): заповедта трябва да бъде одобрен от съдия в районен съд (*juge d'instance*);

заповед върху вземания на длъжника към трети лица (член L 211-1, член L 162-1, член R 211-1 и член R 162-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства): позволява налагането на заповед върху дължимите на длъжника задължения (най-често срещан е заповедта на банкова сметка);

заповед върху движима вещ (член L 221-1 и член R 221-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства): заповед върху движими вещи (телевизор, автомобил и др.);

възбрана върху недвижимо имущество (член L 311-1 и член R 311-1 и следващите от Кодекса за гражданските изпълнителни производства): това засяга недвижимо имущество, притежавано от длъжника. Продажбата на имуществото трябва да бъде разрешена от съдията в изпълнителното производство (*juge de l'exécution*).

Разходите за съдебен изпълнител се поемат единствено от длъжника на издръжката.

При наказателните производства длъжникът може да бъде осъден за **изоставяне на семейството**. Това престъпление се наказва с лишаване от свобода за срок до две години и глоба от 15 000 EUR (член 227-3 от Наказателния кодекс (*code penal*)).

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Давностният срок по отношение на издръжката е 5 години от всяко дължимо плащане (член 2224 от Гражданския кодекс).

Процедурата за директно плащане не може да се прилага за плащания, просрочени за повече от 6 месеца. Това не изключва използването на други методи за принудително изпълнение за събиране на предишни просрочени плащания.

Процедурите за принудително изпълнение трябва да бъдат ограничени до необходимото за събиране на дължимото задължение и не трябва да се злоупотребява с избора на този вид мерки.

Някои активи са обявени за несеквестируеми по закон: издръжка, движима вещ, която е необходима за живота и работата на длъжника, вещи, които са от съществено значение за хора с увреждания, определени обезщетения и семейни надбавки. От банкова сметка могат да се запорират само суми над минималния доход (активен солидарен доход (*le revenu de solidarité active*)) за едно лице. В случай на запор върху заплата сумата, която може да бъде запорирана, се определя съгласно заплата и хората, които са на издръжка на длъжника.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събере издръжката?

Организациите, които отговарят за изплащането на семейни надбавки, при определени условия могат да поемат правата на взыскател на издръжка. В този случай те могат да започнат гражданско изпълнително производство от името и за сметка на взыскателя. Също така ако частното изпълнително производство не е приложимо, е възможно да се обърнете към окръжния прокурор (*procureur de la République*), който да започне процедури за публично събиране на вземания чрез публичен счетоводител (*comptable public*).

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Организациите, които носят отговорност за изплащането на семейни надбавки, при определени условия могат да платят на взыскателя на издръжка семейна надбавка като авансово плащане по дължимата издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Ако длъжникът пребивава в друга държава, а взыскателят е във Франция, последният може да се свърже със Службата за събиране на задължения за издръжка (*Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires (RCA)*) към Министерството на външните работи и международното развитие (*Ministère des Affaires Étrangères et du Développement International*). Службата ще се свърже с централния орган на държавата, в която пребивава длъжникът, за да може да събере задълженията.

Взыскателят може да се свърже и с Фонда за семейни надбавки (*Caisse d'Allocations Familiales (CAF)*), който може да окаже финансова подкрепа, ако длъжникът не може да плати, дори в случаите, когато длъжникът е в чужбина.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Можете да се свържете с френския централен орган по пощата, телефона или по електронната поща:

Ministère de l'Europe et des affaires étrangères

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Тел: + 33 (0) 1 43 17 90 01

Факс: +33 (0)1 43 17 81 97

Ел. поща: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Ако длъжникът пребивава във Франция, а взыскателят е в чужбина, последният трябва да се свърже с централния орган на държавата по местопребиваването му. След това централният орган, който подава искането, ще се свърже с френския централен орган (Службата за събиране на задължения за издръжка към Министерството на външните работи), който ще предприеме необходимите действия, за да събере задължението. Ако взыскателят разполага с решение за принудително изпълнение, той може да се обърне директно към съдебен изпълнител, който да събере задължението (без да се свързва с централните органи). В този случай той може да не се възползва от помощта на централния орган.

Следва да се отбележи, че при липса на съдебно решение, с което да се определи принципът на присъждане на издръжката, централният орган на държавата членка, подаваща искането, може да изпрати искане, за да получи решение от Службата за събиране на задължения за издръжка с цел установяване на принципа за присъждане на издръжката чрез френско съдебно решение (приложение VII към Регламент (ЕС) № 4/2009).

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Можете да се свържете с френския централен орган по пощата, телефона или по електронната поща:

Ministère de l'Europe et des affaires étrangères

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Тел: + 33 (0) 1 43 17 90 01

Факс: +33 (0) 1 43 17 81 97

Ел. поща: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr

Ако даден взыскател реши да се обърне директно към съдебен изпълнител, той може да намери данните на компетентните специалисти в раздела „Как да намерим съдебен изпълнител“ („*Trouver un huissier*“) или на уебсайта на Националната камара на съдебните изпълнители (*Chambre nationale des huissiers de justice*).

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

Не се прилага.

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Правната помощ може да бъде пълна или частична. Тя се предоставя:

автоматично за деца на възраст под 21 години съгласно член 46 от Регламент (ЕО) № 4/2009;

в други случаи, ако ищецът изпълни определените от закона условия (Закон № 91-647 от 10 юли 1991 г. относно правната помощ и Указ № 91-1266 от 19 декември 1991 г.).

Във Франция правната помощ включва хонорарите на адвоката, назначен съгласно решението за правна помощ за съдебното производство, и хонорарите на съдебния изпълнител, назначен съгласно същото решение за производството за събиране на задълженията.

Исканията за правна помощ, свързани със задължения за издръжка, следват същата процедура, както трансграничните спорове в съответствие с Директива 2003/8/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 г.

Искането за правна помощ се изпраща от вискателя на френски език до отдел „Достъп до право и до правосъдие и помощ за жертвите на престъпление“ (*Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes (SADJAV)*), чийто адрес е следният:

Ministère de la Justice

Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes

Bureau de l'aide juridictionnelle

13, place Vendôme

75042 PARIS cedex 01

Тел: 01 44 77 71 86

Факс: 01 44 77 70 50

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Службата за събиране на задължения за издръжка признава получаването на иск, подаден чрез чуждестранен централен орган, и на представените доказателства. Тя проверява дали досието е пълно и прави проверка на точността и използваемостта на документите, по-специално на правните документи. За да се предвидят всякакви проблеми, свързани с принудителното изпълнение, Службата отправя към изпращащия орган искане за разяснения и/или други извлечения или преводи на извлечения, когато това е необходимо. Службата улеснява образуването на производство, свързано с исковете, посочени в член 56, като ги изпраща на съдебните органи, компетентни в съответната област. Службата помага за намирането на длъжника и улеснява търсенето на информация относно средствата му, като отнася въпроса до прокурора и отделите на Генерална дирекция „Публични финанси“ (*Direction Générale des Finances Publiques*) в съответствие с член 61, член 62 и член 63 от Регламент (ЕО) № 4/2009.

Централният орган също така съдейства за доброволното уреждане на спорове чрез пряк контакт с длъжника и изпраща на вискателя предложенията на длъжника за доброволно плащане чрез централния орган на държавата, в която пребивава вискателят.

В случай на неуспешно събиране на средства чрез доброволно уреждане на спора все пак е възможна съдебна процедура за събиране на задължението, при условие че чуждестранното решение подлежи на изпълнение във Франция. Службата поддържа връзка със съдебните изпълнители, на които е възложено да съберат задължението, за да се гарантира, че изпълнителното производство ще протече нормално. Службата систематично изисква извършването на банков превод.

В случаите, когато е необходимо да се установи произход с цел събиране на издръжка, Службата уведомява вискателя за компетентния орган, който да извърши тази процедура.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 16/08/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.